

Pomagamy branżom chronionym

2024-04-18

Krakowskie bary mleczne, księgarnie, antykwariaty, piekarnie czy cukiernie to element lokalnego kolorytu i tradycji. Wiele z tych miejsc istnieje od kilkudziesięciu lat i ma stałe grono wiernych klientów. Niestety, obecnie wiele z nich przeżywa kłopoty finansowe, niektóre plajtują i kończą działalność.

Ta sytuacja dotyczy różnych branż i choć żal znikających uroczych sklepików, nastrojowych księgarni, barów czy restauracji, musimy pamiętać, że przepisy polskiego prawa kładą nacisk na równość przedsiębiorców wobec prawa. Oznacza to, że miasto nie może traktować poszczególnych branż w sposób uprzywilejowany, nikt nie może być dyskryminowany z jakiegokolwiek przyczyny. Także polityka konkurencji Unii Europejskiej gwarantuje, by konkurencja nie zniekształcała rynku wewnętrznego, zapewniając obowiązywanie podobnych zasad wobec spółek na nim działających.

Wyjątkiem są sektory działalności, które zostały ujęte w [Programie Wspierania Branż Chronionych i Zanikających](#). To miejski program, którego celem jest ochrona małych przedsiębiorstw, prowadzących działalność uznaną za zanikającą i wymagającą szczególnej ochrony. Takich branż jest 48, a wśród nich m.in. lutnictwo, sztukatorstwo, księgarnie, antykwariaty czy bary mleczne. Trzeba przy tym pamiętać, że nie ma możliwości dotowania działalności wybranej grupy przedsiębiorców. Można jedynie stosować ulgi. I na tym właśnie opiera się miejski program.

Bary mleczne

Gmina Miejska Kraków może też wynajmować należące do miasta lokale użytkowe na preferencyjnych warunkach, stosując 43 proc. stawki bazowej i z tej ulgi korzysta obecnie 15 barów mlecznych. Organizowane są również przetargi celowe, w których stosuje się niższą cenę wywoławczą w przypadku prowadzenia w lokalu działalności z zakresu branż umieszczonych na liście Branż Chronionych i Zanikających.

Formą wsparcia dla barów mlecznych są również przetargi organizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie na świadczenie pomocy w postaci gorącego posiłku, co gwarantuje stałych klientów, za których płaci MOPS. Te świadczenia realizowane są w dziewięciu lokalizacjach w Krakowie.

Warto też zwrócić uwagę, że przedsiębiorcy prowadzący bary mleczne – na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z 30 marca 2015 r. w sprawie dotacji przedmiotowych do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych – mogą wystąpić do Izby Skarbowej o przyznanie dotacji. Stawka dotacji wynosi 40 proc. wartości zakupionych surowców, z uwzględnieniem podatku od towarów i usług, zużytych do sporządzania dotowanych posiłków, powiększonej o narzut. W styczniu 2023 roku Izba Skarbowa w Krakowie wypłaciła dotację w sumie 601 895 zł, a w roku 2022 suma dotacji wynosiła 3 412 495 zł.

Księgarnie

Księgarnie to priorytetowy obszar działań w ramach programu Kraków Miasto Literatury UNESCO, który w 2016 roku przyjęła do realizacji w formie uchwały Rada Miasta Krakowa.

Księgarze i antykwariusze są też jednymi z kilkudziesięciu branż objętych programem wspierania przedsiębiorczości w zakresie branż chronionych i zanikających (uchwała Rady Miasta Krakowa z 2009 roku). Z ulg czynszowych w lokalach miejskich korzystają obecnie m.in. takie miejsca, jak Antykwariaty Rara i Wójtowicz (ul. Szpitalna 11 i 19) i Abecadło (ul. Kościuszki 18) czy księgarnia Fankomiks (ul. Batorego 2).

Więcej szczegółowych informacji o systemie ulg czynszowych na stronie ksiegarnie.miastoliteratury.pl.

Od 2016 roku Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego prowadzi również otwarty konkurs ofert na programy wydarzeń kulturalnych realizowanych w księgarniach. Dzięki środkom z konkursu, organizacje pozarządowe co roku realizują w kilkunastu krakowskich księgarniach kilkaset wydarzeń różnego typu przyciągających różnorodne grupy odbiorców. Nabór do tegorocznej odsłony konkursu został 6 marca w [Biuletynie Informacji Publicznej](#).

Księgarnie to także stałe miejsca wydarzeń krakowskich festiwali literackich Conrada i Miłosa. Od 2020 roku miasto wspiera też ekspozycje książek objętych patronatem programu Kraków Miasto Literatury UNESCO w ramach akcji „Kraków jak się pisze”.

W tej trudnej sytuacji gospodarczej, która dotyka nie tylko przedsiębiorców, należy pamiętać, że lokale GMK stanowią znikomą część wśród wszystkich lokali użytkowych wykorzystywanych przez przedsiębiorców na cele prowadzonej działalności gospodarczej. Warto zaznaczyć, że sytuacja przedsiębiorców wynajmujących lokale od miasta jest znacznie korzystniejsza niż sytuacja przedsiębiorców wynajmujących lokale na rynku prywatnym. Dzieje się tak dzięki możliwości podnajmu do 50% powierzchni lokalu oraz systemowi ulg w spłacie zadłużenia. Trzeba też dodać, że czynsze w lokalach miejskich ostatni raz były podwyższone w 2011 r.

Od tego czasu czynsze komunalne nie były urynkwawiane (podwyższane). Podlegają one jedynie waloryzacji rocznej o wskaźnik inflacji ogłaszany przez GUS, co jest standardową praktyką przy umowach najmu.

Obniżenie czynszu w odniesieniu do jednej grupy przedsiębiorców nie tylko jest niezgodne z przepisami i narusza zasady wolnej konkurencji, ale również pogarsza sytuację podmiotów wynajmujących lokale na rynku prywatnym. Należy też wziąć pod uwagę, że przedsiębiorcy skarżą się też na wysokie inne koszty użytkowania lokalu, takie jak np. energia elektryczna czy gaz.

A na to Gmina Miejska Kraków nie ma żadnego wpływu.